

BUNYANS LAATSTE PREEK
UITGESPROKEN OP 19 AUGUSTUS 1688.

WELKE NIET UIT DEN BLOEDE, NOCH UIT DEN WIL DES VLEZES,
NOCH UIT DEN WIL DES MANS MAAR UIT GOD GEBOREN ZIJN,
JOHANNES 1:13.

Deze woorden hangen met de voorgaande samen, en daarom moet ik u op die wijzen tot een recht begrip van onzen tekst. "Hij is gekomen tot het Zijne, maar de Zijnen hebben Hem niet aangenomen. Maar zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven, kinderen Gods te worden, namelijk die in Zijnen Naam geloven, welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn."

In deze woorden wordt alzo van tweeërlei mensen gesproken, namelijk van dezulken, aan wie Christus Zich heeft aangeboden, maar die Hem niet aangenomen hebben, en van anderen, die Hem wel hebben aangenomen en welkom geheten. Wie Hem verwerpen, die gaat Hij voorbij, maar wie Hem aannemen, dien geeft Hij macht, kinderen Gods te worden.

Opdat nu niemand zou menen, dat dit kindschap van een toeval of iets dergelijks afhankelijk is, voegt de Evangelist er aan toe, dat die kinderen Gods "niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn." Zij, die Hem niet aannemen, Zijn alleen uit vlees en bloed geboren, maar wie Hem ontvangen, zijn bovendien uit God geboren, God is hun Vader, zij hebben de leer van Christus met ene levendige begeerte aangenomen.

VERKLARING VAN DEN TEKST.

Ten eerste wil ik u zeggen, wat Johannes onder bloed verstaat. Zij, die geloven, zijn tot dat kindschap geboren, gelijk een erfgenaam voor zijne erfenis-zij zijn uit God geboren, niet uit den vleze, noch uit den wil des mans, maar uit God, niet uit den bloede, d. i. niet door generatie, niet tot het Koninkrijk der hemelen geboren uit den vleze, niet omdat ik de zoon van een Godzaligen vader of ener Godvruchtige moeder ben-ziedaar de zin van: uit den bloede geboren te zijn. "God heeft uit een bloede het ganse geslacht der mensen gemaakt", Handelingen 17:26. Maar wanneer wij hier lezen: "niet uit den bloede", dan worden daarmee alle vleselijke aanspraken voor ongeldig verklaard, de Joden waren Abrahams zaad, naar den vleze namelijk, en meenden daarin recht te vinden op het kindschap Gods. Neen, zegt Jezus, het is niet uit den bloede, meent niet bij u zelve te zeggen: wij zijn Abrahams zaad, gij moet uit God geboren worden, indien gij het Koninkrijk der hemelen wilt binnengaan.

Ten tweede. "Niet uit den wil des vlezes. Wat moeten wij daaronder verstaan?"

Dat woord wijst ons op die geneigdheid des mensen tot allerlei soort van losbandigheid, om de begeerte des vlezes te volbrengen, maar door de vervulling der vleselijke begeerten wordt geen mens een kind van God. Doch het woord vlees moet hier in beteren zin genomen worden, er is in den mens niet slechts ene begeerte, of een wil om vleselijke lusten te volgen, maar ook een wil om zalig te worden, om naar den hemel te gaan. Maar dit is niet voldoende, die wil geeft geen recht op het Koninkrijk der hemelen, natuurlijke begeerte naar ene andere wereld bewijst allerminst, dat iemand bij zijnen dood naar den hemel gaat. Ik ben geen voorstander van den vrijen wil, ik verafschuw die leer, toch voedt zelfs de goddelooste mens nu en dan den wens om zalig te worden, hij leest dan wel of bidt zelfs, maar zulks baat hem niet: "Zo is het dan niet desgenen, die wil, noch desgenen, die loopt, maar des ontfermenden Gods", Romeinen 9:16. Er is een willen en een lopen, dat toch tot niets leidt. "Israël, dat de wet der rechtvaardigheid

zocht, is tot de wet der rechtvaardigheid niet gekomen, " Romeinen 9:31. Ik leed hieruit geenszins af, dat de Apostel een heilig leven als iets overbodigs beschouwt om in den hemel te komen, maar dit staat vast, dat een mens zonder genade, ook al heeft hij natuurlijke gaven, niet zalig wordt en geen kind Gods zijn kan. Heeft een mens zonder genade ook al enen wil om zalig te worden, toch is hij uitgesloten van het kindschap Gods. De natuur kan niets anders verstaan dan de natuurlijke dingen, de dingen Gods worden slechts door den Geest Gods verstaan, tenzij dus de Geest Gods in u woont, zo blijft gij buiten de hemelpoort gesloten. "Niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren." Het kan zijn, dat iemand de begeerte koestert om Ismaël zalig te zien, maar weet dit, dat zulke begeerte zelfs uw kind niet vermog zalig te maken. Indien het van onzen wil afhing, dan geloof ik, dat wij allen naar den hemel zonden gaan. Menigeen bidt voor zijne kinderen, ja smeekt voor hen en zou zelfs voor hen willen sterven, en toch baat zulks nog niet. Gods wil is de enige regel van alles, alles geschiedt door "Jezus Christus." "Welke niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God geboren zijn " Nu kom ik tot

DE LEER VAN DEN TEKST.

De mens, die in Jezus Christus gelooft, die Hem werkelijk heeft aangenomen, is uit Hem geboren. Er staat niet: zal uit Hem geboren worden, maar: is uit Hem geboren-geboren uit God, tot God en de dingen Gods, voordat hij God aanneemt ter eeuwige zaligheid. "Tenzij dat iemand wederom geboren worde, hij kan het koninkrijk Gods niet zien, " Johannes 3:3. Tenzij hij dus uit God geboren zij, kan hij niet zien, wat het koninkrijk Gods ook zij, niemand kan het zien dan wie uit God geboren is. Stelt men zich onder het Koninkrijk Gods het Evangelie voor, zo kan niemand het zien, die niet ene wedergeboorte ondergaan heeft. Het geloof is de uitwerking, het resultaat der wedergeboorte, "niet uit den bloede, noch uit den wil des vlezes, noch uit den wil des mans, maar uit God."

Ten eerste wil ik u door een paar gelijkenissen een duidelijke beschrijving daarvan geven. Voordat een kind ter wereld gebracht wordt, leeft het in den donkeren moederschoot, zo leeft het kind Gods, alvorens wederom geboren te worden, in de duistere macht der zonde, waar het niets van het Koninkrijk Gods bespeuren kan, daarom heet het ene wedergeboorte: dezelfde ziel had in haren natuurlijken toestand liefde voor het kwade, en in haar geestelijken staat bemint zij het goede.

Ten tweede. Niet alleen wordt de wedergeboorte met de natuurlijke geboorte, maar ook met de opstanding des mensen vergeleken: wedergeboren te worden is op te staan uit het graf der zonde. "Ontwaakt, gij, die slaapt, en staat op uit de doden, en Christus zal over u lichten, " Efeziërs 5:15. Uit het zondengraf te verrijzen, is wederom geboren te worden, Openbaring 1:5. Christus is de Eerstgeborene uit de doden, Hij is het eerste uit de doden opgestaan, ten voorbeeld voor onze wedergeboorte, dat is: wanneer gij wedergeboren zijt om de dingen te zoeken, die boven zijn, dan bestaat er ene overeenkomst tussen Christus' opstanding en uwe nieuwe geboorte. Gij zijt geboren uit, ontruikt aan deze duistere wereld, het koninkrijk van Satan, en overgeplant in het Koninkrijk van Gods dierbaren Zoon, gij hebt een nieuw leven aangevangen-dat is: wederom geboren te worden. Wie natuurlijk geboren wordt, wordt door de moeder uitgedreven, wie geestelijk of wedergeboren wordt, heeft zulks aan den Geest Gods te danken. Ik wil u thans een paar gevolgen der wedergeboorte opnoemen.

1. Zodra een kind ter wereld komt, schreeuwt het, gelijk gij weet, hoort men geen geschreeuw dan houdt men het kind voor dood. Gij, die uit God geboren, die Christenen zijt, indien gij gene schreeuwers zijt, zo is er geen geestelijk leven in u-zijt gij uit God geboren, dan schreeuwt gij ook: zodra Hij u uit den duisteren schoot der ongerechtigheid te voorschijn heeft gebracht, kunt gij niet anders dan tot God roepen: wat moet ik doen om zalig te worden? Zodra God den stokbewaarder te Filippi had aangeraakt, riep bij uit: "Lieve heren! wat moet ik doen, opdat ik zalig worde?" O, hoe vele belijders zijn er op dit ogenblik in Londen, die nooit bidden! Geen koffiehuis leert u bidden, geen handel leert u bidden, geen spiegel leert u bidden, maar zo gij uit God geboren zijt, zo kunt gij niet anders dan bidden.

2. Niet alleen schreeuwt een kind na de geboorte, maar het verlangt ook naar de moederborst, het kan zonder de moederborst niet leven, daarom vergelijkt Petrus de pas-bekeerden met jonggeborenen, die de moedermelk niet ontberen kunnen, want evenmin kunnen genen de zuivere, onvervalste melk van Gods Woord missen, wijl zij door dezelve moeten opwassen. Wanneer gij alzo wederom geboren zijt, dan verlangt gij natuurlijkerwijze ook aanstonds naar de melk van Gods Woord. Begeert Gij de melk der beloften? De mens, die in Jezus Christus is ingeplant, leeft geheel anders dan hij, die nog tot de wereld behoort, Jesaja 66. Zij zullen zuigen en verzadigd worden, indien gij wedergeboren zijt, dan kunt gij niet verzadigd worden, tenzij uwe ziel de zuivere melk van Gods Woord inzuigt. "Opdat gij moogt zuigen en verzadigd worden van de borsten harer vertroosting." Maar wat betekent ene belofte voor den vleselijk gezinden mens? alles wat de wereld hem biedt, zogenaamd onschuldig of bepaald

zondig en misdadig, is hem welkomer dan dat, maar indien gij wederom geboren zijt, dan kunt gij het niet zonder die dierbare beloften stellen. Daar vindt de zuigeling dag en nacht voedsel en drank en troost! Hoe traag is de kleine, die te verlaten, en hoe begerig telkens, wanneer hij weer aangelegd wordt! Zo acht ook het kind dezer wereld de hemelse dingen niet, zij zijn hem ijdelheid, maar een kind Gods leeft er in.

3. Een pasgeboren kind heeft iets meer nodig dan de warmte van den moederschoot, om in het leven te blijven. Zo heeft Christus voor de wedergeborenen niet slechts klederen des heils om ze te koesteren, maar ook Zijne heerlijke beloften om hun leven te onderhouden. Wie vleselijk gezind is, verkwikt en voedt zich met andere dingen, maar de wedergeborene kan niet leven zonder de beloften van Christus, gelijk de gewonde in Ezechiël 16:10. "Ik bekleedde u ook met gestikt werk, en Ik schoeide u met dassenvellen, en omgordde u met fijn linnen, en bedekte u met zijde." Wat al kleertjes worden er voor den verwachten lieveling gereed gemaakt, en wat al heerlijke dingen heeft de Heiland bereid voor degenen, die wederom geboren worden! Kleedt niet de moeder haar kind zo net, zo fraai mogelijk aan, opdat zijne bevalligheid nog verhoogd worde of beter uitkome? Zo zegt de Heere in Ezechiël 16:11 : "Ook versierde Ik u met sieraad, en deed armringen aan uwe handen, en een keten aan uwen hals. Desgelijks deed Ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht, en ooringen aan uwe oren, en ene kroon der heerlijkheid op uw hoofd." En in Ezechiël 16. 13 : "Gij waart voorspoedig, dat gij een koninkrijk werd." Onder die beelden spreekt de Heere van Christus' gerechtigheid en van de genadegaven Zijns Geestes, zonder welke een pasgeboren kindeke in het Koninkrijk Gods niet bloeien, ja niet bestaan kan.

4. Wanneer een kind op zijns moeders schoot ligt, dan scheidt de moeder behagen in alles wat het kind vreugde verschaft, zo is het ook met God ten opzichte Zijner kinderen: "opdat gij moogt uitzuigen, en u verlusten met den glans harer heerlijkheid, " en: "Als een, dien zijne moeder troost, alzo zal Ik u troosten, " en: "gij zult op de zijden gedragen worden, en op de knieën zeer vriendelijk getroeteld worden, " Jesaja 66:11-13. In deze beelden ligt ene overeenkomst, waarvan slechts de wedergeborenen de juistheid kunnen inzien.

5. Er bestaat gewoonlijk enige gelijkenis tussen vader en kind. Vele kinderen gelijken op hunnen vader, zo bestaat er ook gelijkenis tussen de wedergeborenen en hunnen Vader: zij dragen het beeld van Christus, Galaten 4. Iedereen, die uit God geboren is, heeft iets van de hemelse gelaatstreken ontvangen. Ouders houden gewoonlijk veel van die kinderen, welke het meest op hen gelijken, zo bemint God de wedergeborenen het meest, en daarom heten zij dan ook "kinderen Gods", de anderen gelijken niet op Hem, en worden derhalve "kinderen van Sodom" genoemd. Christus beschrijft de kinderen des bozen naar hun gelijkenis met den boze-zij doen de werken huns vaders, de werken der ongerechtigheid, en dat zijn des duivels werken, zijt gij aards, zo draagt gij het beeld des aardsen, zijt gij daarentegen hemels, zo draagt gij het beeld des Hemelsen.

6. Vaders voeden hun kinderen op naar hun eigene gewoonten en begrippen de kinderen leren van hun ouders. Zo ook die uit God geboren zijn: zij leren de leefregels van de gemeente huns Vaders, zij leren roepen: mijn God en mijn Vader, zij worden opgevoerd in huns Vaders huis, en leren daar al wat hen voor eeuwig zalig kan maken.

7. Kinderen zijn gewoon, en het is gans natuurlijk, dat zij hun behoeften terstond aan hun ouders openbaren, hebben zij brood nodig, zo zeggen zij het hun, moeten ze nieuwe klederen of schoenen hebben, dan vertellen zij het hun, zo ook de kinderen Gods. Hebt gij geestelijk voedsel nodig? zegt het uwen Vader, behoeft gij kracht of meerdere genade? vraagt ze van uwen Vader, wenst gij bescherming tegen de aanvallen van Satan? maakt het uwen Vader bekend. Wanneer de duivel u benauwt, gaat naar huis en deelt het uwen hemelsen Vader mede, stort uwe klachten voor God uit, dat is natuurlijk voor kinderen. Indien iemand een kind kwaad doet, gaat het niet terstond naar zijnen vader of zijne moeder om zijn nood te klagen? Zo

mogen ook de wedergeborenen doen: al hun bekommernissen en al hun zorg hebben zij slechts op hunnen Vader in de hemelen te werpen.

TOEPASSING.

Allereerst bid ik u: stelt een nauwkeurig onderzoek in, of gij al dan niet uit God geboren zijt, beproeft hetgeen ik u van een natuurlijk kind en van een geestelijk kind heb gezegd. Zijt gij de duisternis der zonde ontvlucht en door Christus aangenomen? Hebt gij leren roepen "Mijn Vader! "? Jeremia 3:4. "Zult gij niet van nu af tot Mij roepen: Mijn Vader! Gij zijt de Leidsman mijner jeugd!" Alle kinderen Gods zijn schreeuwers, kunt gij tevreden zijn zonder de melk van Gods Woord te hebben genoten? Ik smeed u, vraagt dat u zelve af, en neemt het ernstig, indien gij deze kentekenen mist, dan hebt gij geen deel in het Koninkrijk der hemelen, daar sluipt men niet ongemerkt binnen. Velen zullen zeggen: "Heere, Heere! doe ons open." Maar het antwoord luidt onverbiddelijk: "Ik ken u niet." Geen kind Gods, geen hemelse erfenis. Wij geven wel eens iets aan andere kinderen, maar voor onze eigene kinderen bewaren wij het beste. O, vleit u zelve niet met het erfdeel eens zoons, indien gij niet als zonen leeft. Wanneer wij enen prins met een bedelaar zien spelen, dan vinden wij dat hem zulks niet past, indien gij dus koningszonen zijt, handelt als koningszonen, indien gij met Christus opgewekt zijt, zo tracht naar de dingen, die boven zijn, niet naar die, welke op de aarde zijn, wanneer gij samenkomt, zo spreekt over de belofte, en de grote werken uws Vaders, allen moet gij den wille Gods liefhebben en tevreden zijn met hetgeen Hij u in deze wereld toezendt. Indien gij kinderen Gods zijt, hebt elkaar lief, wanneer de wereld u haat, dat dert u niet, maar het is recht treurig, wanneer kinderen Gods onderling onenig zijn, bestaat zoiets onder u, dan is zulks een slecht teken, en geheel in strijd met de regels van Gods Woord. Ontmoet gij iemand, die het beeld Gods vertoont, hebt hem lief, bemint hem hartelijk, zegt: wij zullen eenmaal samen den hemel binnengaan. Dient elkaar, doet elkaar zoveel mogelijk goed, mocht iemand u kwaad of onrecht doen, laat God uw pleit beslechten, maar gij, vergeeft en houdt niet op te beminnen. "Hebt de broederschap lief."

Eindelijk, indien gij Gods kinderen zijt, zo leert deze les: "opschortende de lendenen uws verstands, en nuchteren zijnde, " als gehoorzame kinderen, laat uwen vorigen wandel geheel varen, en weest heilig in al uw doen en laten. Bedenkt, dat een heilig God uw Vader is, en laat dit u aansporen om te leven als kinderen Gods, opdat gij hiernamaals uwen Vader zonder vreze moogt kunnen aanschouwen. Amen.